

mgr Maciej Witulski

Abstrakt pracy doktorskiej pt. „Ruchy neopogańskie jako współczesne zagrożenie bezpieczeństwa wewnętrznego”

Neopogaństwo należy do jednego z najbardziej rozwijających się nurtów religijnych XXI w. Czynniki kulturowe mają istotny wpływ na zmiany w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego. W ideologii niektórych grup czy jednostek, pojawiają się wątki ksenofobii, nietolerancji, nienawiści, agresji i wezwań do przemocy, niejednokrotnie też wezwania do zmiany systemu politycznego swojego kraju (np. propagując poglądy neonazistowskie wrogie ustrojom demokratycznym i politykom). Niniejsza praca stanowi dokładny opis zjawiska. Główny problem badawczy w niniejszej pracy sprowadza się do postawienia następującego pytania: jakiego rodzaju zagrożenia bezpieczeństwa wewnętrznego powoduje działalność ruchów neopogańskich? Do tak sformułowanego problemu głównego nasunęły się pytania badawcze szczegółowe: Jakie obiekty są najczęściej celem ataków neopogańskich aktywistów? Które ruchy neopogańskie stwarzają zagrożenie bezpieczeństwa wewnętrznego i w jakim zakresie? W jaki sposób ruchy neopogańskie podejmują działalność antypaństwową? Czy i w jaki sposób ruchy neopogańskie podejmują działalność terrorystyczną? W części pierwszej opisana została historia ruchów neopogańskich oraz ich różnorodność. Wyróżnione zostały te ruchy neopogańskie, które należy uznać za niebezpieczne. Szczegółowo przedstawiona została ich historia, ideologia i udokumentowane przykłady zagrożeń bezpieczeństwa wewnętrznego jakie spowodowały w latach minionych przez liderów oraz przedstawicieli. W części drugiej przedstawiona została siatka pojęciowa zastosowana do badań w niniejszej pracy. Ostatnia część pracy doktorskiej to prezentacja wyników badań. Jej pierwszy rozdział stanowią wyniki ankiety Internetowej przeprowadzonej w środowisku polskich rodzimowierców. Podstawowym celem przeprowadzonego badania było poznanie opinii środowiska rodzimowierczego na temat ruchów neopogańskich uważanych za niebezpieczne. Ankieta umożliwiła zweryfikowanie uprzednio sformułowanych hipotez. Drugi rozdział trzeciej części stanowią wyniki wywiadów eksperckich. Przeprowadzone zostały w okresie od stycznia do kwietnia 2020 r. z sześcioma ekspertami, znawcami tematyki m.in. neopogaństwa, zagrożeń ze strony ruchów religijnych, terroryzmu. Wszystkie wywiady zawierały jednakowy zestaw dwunastu pytań. Odpowiedzi na pytania wywiadu eksperckiego jasno potwierdziły słuszność przyjętej w niniejszej pracy hipotezie, że

niektóre spośród ruchów neopogańskich mogą powodować zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego poprzez popełnianie przestępstw przeciwko życiu, zdrowiu, mieniu, sianie nienawiści na tle etnicznym i religijnym oraz aktów terroryzmu. Ruchy neopogańskie wykazują zdolność do tego typu działań, stwarzają zagrożenie bezpieczeństwa z powodu różnic ideologicznych, celem ich ataku mogą stać się cywile czy środowiska o odmiennym światopoglądzie. Tego rodzaju działalność przeciwko bezpieczeństwu wewnętrznemu, miała dotychczas charakter incydentalny, to jednak z uwagi na przedłużający się kryzys migracyjny w Europie, może dochodzić do zamachów terrorystycznych ze strony neopogańskich aktywistów głównie przeciwko muzułmanów, imigrantom czy przedstawicielom ideologii lewicowej. Dzięki przeprowadzonym badaniom udało się zweryfikować hipotezę główną, że ruchy neopogańskie stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego; głównie zagrożenia porządku publicznego poprzez popełnianie przestępstw przeciwko życiu, zdrowiu, mieniu, sianie nienawiści na tle etnicznym i religijnym oraz aktów terroryzmu. Celem ataku mogą stać się instytucje polityczne – głównie ambasady, domy kultury, pomniki ale też cele miękkie np. centra handlowe, szkoły, kina, koncerty, miejsca ognisk migranckich. Atakowanymi środowiskami będą polityczne ugrupowania lewicowe (zwłaszcza subkultury m.in. nurt punk), społeczność LGBT, grupy religijne (muzułmanie, żydzi, chrześcijanie, zwłaszcza duchowieństwo Kościoła rzymsko-katolickiego), osoby, przeciwstawiające się radykalnej ideologii, Afrykanie, ludność Romska, Azjaci. Ruchy neopogańskie wykazują zdolność do działalności przeciwko bezpieczeństwu wewnętrznemu, choć miała ona dotychczas charakter incydentalny, to jednak z uwagi na przedłużający się kryzys migracyjny w Europie (a w przyszłości także i możliwy ekonomiczny), dochodzić może do zamachów terrorystycznych ze strony neopogańskich aktywistów. Podobnej sytuacji należy spodziewać się w innych krajach; m.in. w Stanach Zjednoczonych czy Kanadzie. Do najbardziej niebezpiecznych grup zaliczono nurt neovolkistowski, ruchy z pogranicza neopogaństwa i kultów UFO, subkultury młodzieżowe o neopogańskim charakterze, stowarzyszenia motocyklistów na terenie Stanów Zjednoczonych, powstające stowarzyszenia antyemigranckie m.in. Żołnierze Odyna, a także pojedynczy terroryści. Zakres zagrożeń bezpieczeństwa różni się w zależności od danej grupy czy działającej jednostki; od mniejszych ataków na pojedyncze osoby po ataki terrorystyczne na większe obiekty i skupiska ludzi. Neopoganie „niebezpieczni” stanowią wręcz mniejszość w całym ruchu stanowiąc tylko nieliczny procent całości zjawiska.